

2010 ŐSZÉNEK IDŐJÁRÁSA

WEATHER OF AUTUMN 2010

Móring Andrea

Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest, Pf. 38, moring.a@met.hu

Szeptember. Hazánk egész területén hűvösebb volt az idő a sokéves átlagnál, általában $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$, $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt az eltérés. Az országos napi átlaghőmérséklet csupán néhány napon érte el, illetve emelkedett az átlag fölé. A napi középhőmérséklet 6-án érte el minimumát, amikor egy magassági hidegörvény okozott az ilyenkor megszokottnál több mint $5\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal hűvösebb időjárást. Hidegfronti hatásra 20-án szintén lokális minimum jelentkezett, majd átmeneti felmelegedés után 25-étől jelentős lehűlés kezdődött.

Az átlagnál hűvösebb időjárás hatására idén szeptemberben már nem volt nyári nap, holott általában még 8 ilyen nappal számolhatunk ebben a hónapban.

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

100,5 mm Parád Óhuta (Heves megye) szeptember 10.

Október. Országsszerte több fokkal hűvösebb volt ez a hónap a sokéves átlagnál. A Dunántúlon $1\text{--}2\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal maradt el a havi középhőmérséklet a szokásostól, míg hazánk keleti részében az átlagtól való eltérés a $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ -ot is megközelítette. Az országos napi átlaghőmérséklet szinte egész hónapban az 1971–2000-es átlag alatt maradt, a legnagyobb különbség 9-én jelentkezett, mintegy $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$. Csupán 24-én és 25-én volt melegebb a szokásosnál, amikor melegfronti hatásra átmenetileg erősödött a nappali felmelegedés. A 28-ától kezdődő hőmér-

1. ábra. Az ősz középhőmérséklete ($^{\circ}\text{C}$)

2. ábra. Az ősz csapadékösszege (mm)

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

27,3 $^{\circ}\text{C}$ Szeged külterület (Csongrád megye) szeptember 16.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

1,2 $^{\circ}\text{C}$ Nagy-Hideg-hegy (Pest megye) szeptember 30.

A havi csapadékösszeg országsszerte meghaladta az ilyenkor szokásos mennyiséget, nagy területen a sokéves átlag kétszerese is lehullott. A Duna-Tisza közében háromszoros mennyiségeket regisztráltunk, de déli részén négyszeres, sőt ötszörös értékek is előfordultak. A hónapban 5 napon haladta meg a napi csapadékösszeg a 10 mm -t országos átlagban. A kimagasló értékek mediterrán ciklonok átvonuló felhő- és csapadékrendszeréhez kapcsolódóan jelentkeztek. 10-e volt a legcsapadékosabb nap, amikor mintegy 24 mm eső hullott országos átlagban. Ezen a napon több állomásról is 40 mm fölötti csapadékról kaptunk jelentést, Parád Óhuta állomásunkon megdőlt a napi csapadékösszeg rekordja is, itt $100,5\text{ mm}$ -t mértek.

A csapadék küszöbnapok is az átlagosnál esősebb időjárásra utalnak. A hónapban országos átlagban 14 napon esett, ami 6-tal több a szokásosnál, de az 1, 5, 10 és 20 mm -t meghaladó csapadékú napok száma is átlag felettinek bizonyult.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

270,9 mm Kékestető (Heves megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

53,9 mm Derecske (Hajdú-Bihar megye)

séklet-emelkedés a hónap utolsó napjára átlag körüli értéket eredményezett.

Október 9-ével beköszöntöttek az első fagyok. Átlagosan 6 fagyos napot számoltunk a hónapban, ami 3-mal több a sokéves átlagnál.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

19,9 $^{\circ}\text{C}$ Körösszakál (Hajdú-Bihar megye) október 6.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-7,4 $^{\circ}\text{C}$ Zabar (Nógrád megye) október 28.

Hazánk nagy részét októberben a szokásosnál szárazabb időjárás jellemezte, különösen az északkeleti országrészt, ahol az átlagos csapadékmennyiség alig egyötöde hullott le ebben a hónapban. Csapadékosabbnak a Kisalföld vidéke, Pest és Baranya megye térsége, valamint az Alföld délkeleti része adódott, de általában ezeken a területeken is legfeljebb az átlagos havi összeg 130% -a hullott le. Az országos átlagban vett napi csapadékösszegek is a szokásosnál szárazabb időjárásra utalnak, idén októberben 14 napon egyáltalán nem regisztráltunk csapadékot mérőhálózatunkban. Kiemelkedő mennyiség 15-én jelentkezett, amikor egy mediterrán ciklon átvonulásával 20 mm körüli összegek hullottak az ország északnyugati felében, illetve Pest és Baranya megyében.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

96,4 mm Alsószentmárton (Baranya megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

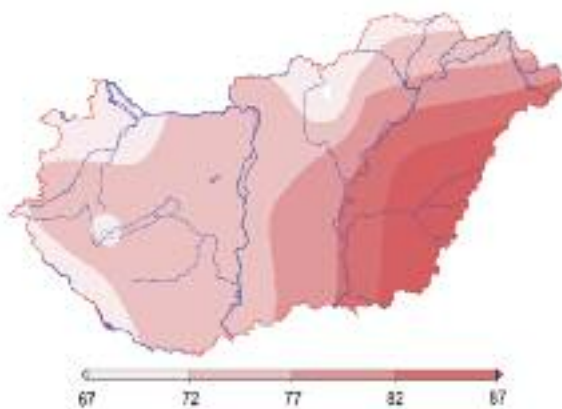
5,8 mm Lácacséke (Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

43,4 mm Pécs Pogány (Baranya megye) október 5.

November. Országszerte több fokkal enyhébb időjárás jellemezte az idei novembert. A legkisebb eltérés, +2–3 °C az ország északnyugati csücskében rajzolódott ki, a nagyobb értékek a keleti országrészben jelentek meg. A tisztán nyugat-keleti elrendeződést a Dunántúli-középhegység és a Mecsek térsége törte csak meg, a Dunántúlon jellemző +3–+3,5 °C-os értékek közül a két régió kimagaslott +4 °C körüli értékeivel. A legnagyobb eltérés közel +5 °C volt, mely a Körösök vidékén jelent meg. A hónap elejétől kezdve egészen 24-ig az országos napi középhőmérséklet magasabb volt a sokéves átlagnál. A legmelegebb nap az 5-e volt, amikor országos átlagban több mint 12 °C volt jellemző. A legnagyobb különbség mégis 15-én jelentkezett, amikor a napi középhőmérséklet mintegy 7,5 °C-kal haladta meg az ilyenkor szokásos értéket. 22-én markáns lehűlés kezdődött, mely a hónap végére már átlag alatti értékeket eredményezett.

Az enyhe időjárás a hideg küszöbnapok számában is vissza-

3. ábra. Az őszi globális sugárzás összege (kJ/cm²)

köszönt, fagyos naphól a szokásos 12 helyett 5-öt számláltunk, és a szokásos egy téli nap is elmaradt az idei novemberben.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

23,1 °C Körösszakál (Hajdú-Bihar megye) november 16.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-10,7 °C Szombathely (Vas megye) november 30.

A novemberi csapadékösszeg az ország túlnyomó részén átlagosnak bizonyult. A szokásosnál szárazabb terület csak a Dunántúl déli részén jelent meg, de a sokéves átlagos novemberi csapadékhozam legalább 80%-a itt is lehullott. Az átlagnál nedvesebb az ország keleti felét volt, ebben a régióban másfélszeres, kis területen kétszeres összegek jelentkeztek. Kimagasló napi csapadékösszegek országos átlagban először a hónap elején jelentkeztek, 8-án, 9-én és 10-én, mindhárom alkalommal 7 mm körüli értékkel. Majd a hónap utolsó harmadában, 22-én, 26-án és 28-án ennél is nagyobb mennyiségek jellemezték az országos csapadékviszonyokat: az átlagos összeg mindhárom napon elérte a 10 mm-t, 28-án a 17 mm-t is meghaladta. 22-én az Északi-középhegység térségében 30 mm-t meghaladó csapadékösszeget regisztráltunk, Kékestető állomásunkon mintegy 62 mm eső hullott, mellyel a mérőhelyen megdőlt a napi csapadékrekord. 28-án Hidegkúton is megdőlt a napi csapadékrekord, 52 mm csapadékról érkezett jelentés.

Novemberben átlagosan 11 napon regisztráltunk csapadékot, ami eggyel több a szokásos értéknél. Az első hó november 21-én hullott le, Bakonyzücs Kőrishegy és Telkibánya állomá-

4. ábra. Az őszi napi középhőmérsékletei és a sokéves átlag (°C)

sainkról is ezen a napon érkezett először jelentés havazásról. Országos átlagban 2 napon havazott a hónapban.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

147,1 mm Nagy-Hideg-hegy (Pest megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

36,6 mm Kiszombor (Csongrád megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

61,5 mm Kékestető (Heves megye) november 22.

2010. őszi időjárási adatainak összesítője

Állomás	Napsütés (óra)		Hőmérséklet (°C)						Csapadék (mm)			Szél
	Évsz. össz.	Eltérés	Évsz. közép	Eltérés	Max.	Napja	Min.	Napja	Évsz. össz.	Átlag %-ban	1 mm-napok sz.	Viharos napok
Szombathely	363	-30	9,5	-0,1	23,0	2010. 09. 15.	-10,7	2010. 11. 30.	223	147	23	3
Nagykanizsa	-	-	9,6	-0,2	23,1	2010. 09. 24.	-5,1	2010. 11. 26.	291	159	29	2
Siófok	380	-61	11,0	0	24,5	2010. 09. 24.	-1,2	2010. 10. 28.	239	172	24	10
Pécs	387	-66	10,5	-0,5	23,5	2010. 09. 04.	-2,2	2010. 11. 28.	288	205	32	2
Budapest	391	-30	10,4	-0,4	23,0	2010. 09. 24.	-2,4	2010. 11. 28.	250	199	23	2
Miskolc	427	51	9,8	0,4	23,1	2010. 09. 13.	-3,6	2010. 11. 30.	270	228	26	3
Kékestető	343	-115	5,6	-0,6	15,4	2010. 09. 24.	-8,6	2010. 11. 30.	433	217	28	27
Szolnok	406	37	10,7	0,2	24,9	2010. 09. 24.	-3,7	2010. 11. 28.	160	157	22	-
Szeged	451	-8	11,0	0,2	27,3	2010. 09. 16.	-2,4	2010. 10. 29.	199	197	28	5
Nyíregyháza	-	-	10,0	0,3	23,2	2010. 09. 24.	-4,0	2010. 10. 28.	172	149	26	9
Debrecen	456	25	10,3	0,1	24,1	2010. 09. 09.	-3,5	2010. 11. 28.	182	160	26	2